

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXXI. évfolyam. 92. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, április 22.

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
továbbá a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybcskerek, 1902.

A meghosszabbított indemnitás.

Budapest, április 21.

Ha a képviselőházban tovább is úgy folynak a dolgok, mint eddig, ha a nemzeti alkotás szántóföldjét tovább is beszédmocsarak árasztják el, valóban nem lehet tudni, vajjon elég lesz-e az újabb épen-séggel junius végéig tervbe vett ideiglenes pénzügyi kezelés; nem lehet tudni, mikor jutunk végre rendes államháztartáshoz. Mint a nyálánk gyermek azt a kéjes élvezetet szerzi magának, hogy a kapott csemeget lehetleg sokáig körülírásigálja és csak a legkisebb morzsát nyeli le, ugy eszi bele magát a t. Ház is ebbe, a parla-menti ujoncnak persze első költségvetésbe, mintha soha sem is kellene elintézni. A parlament neve a beszélni igéből származik ugyan, de ennek a beszélésnek tanácskozásnak kellene ám lennie, hogy alapos, a felmerülő szükségleteket és azok kielégítését tárgyaló megfontolások után határozatot hozzanak. De folyton-folyvást megújuló beszéd által a határozathozatalt megakadályozni, ez csak nem lehet helyes gyakorlata a parlamentárizmusnak. És ha valahol, a költségvetéssel szemben bizony-nyal nem. Hiszen a képviselők minden kiváltsága onnan ered, hogy módjukban van az államnak mindig idejekorán rendes költségvetést adni és most a szólás szabad-ságát arra használják, hogy késleltetik a költségvetés idejekorán való elintézését. Tisztelet, becsület az alaposságnak; de az alaposság csak nem mutatkozhatik abban, hogy folytonos okoskodással feleslegessé tesz-szük az alapot az alapossághoz: költség-vetés, mely december 31-ére készül el, nem költségvetés a folyó évre; már pedig ha pergönyelvű, erősgégéjű honatyáink nem gazdálkodnak jobban az idő értékesi-tésével, a junius végéből minden különös művészet nélkül könnyen december vége lehet.

Persze meglehetősen sok elsőszülött mandátumnak örvendünk a t. Házban és ezeknek becsvágyó birtokosai, hogy az

otthonvaló hatást még imponálóbbá és tartósan termékenynyé tegyék, iparkodnak a nagy nyilvánosságnál elvégezni szellemi bemutatkozó látogatásukat. Ezt a személyes érdek szempontjából nagyon jól meg lehet érteni, de a közérdek szempontjából nem. Nem állíthatjuk azt, hogy a Ház színvonala valami nagyon emelkedett volna, kivált ellenzéki részen. Az ország kíváncsisága kelletlenül bőségesebben ki van elégitve, most már az ország ügyei követelik a sürgős kielégítést. A közoktatásügyi minisz-teriumon kívül, melynek tárgyalása most közeleg a befejezéshez, az igazságügyi, a honvédelmi és a pénzügyi minisztériumok várnak még a végleges elintézésre. És ez-zel alkotmányosan még nem adtak többet az államnak, mint adnak a testnek az egészséges lélegzés lehetőségével. Kulturá-lis táplálószerket az erősödsre, a további szellemi és gazdasági fejlődés feltételeit ezzel még nem adták meg a fejlődni akaró államnak. Pedig ezt az országgyűlést nemzetközi feladatok teljesítésén kívül min-denek előtt rég halaszthatatlannak lett reformok a'kötésére és keresztülvitelére választották. Ezekről nem szabad kompro-mittáló időpazarlás által időt elvonni; ez-ért a Ház minden részén szem előtt kellene tartani, hogy nemcsak akkor vagyunk lelki-ismeretes parlamenti férfiak, ha kellő pillan-atban beszélni, hanem talán még inkább akkor, ha kellő pillanatban hallgatni is tudunk.

L. L.

Torontálvármegye 1901-ben.

(A közig. bizottság évi jelentése.)

Nagybcskerek, április 22

VI.

A közrendészet köréből.

A közrendészet egyes ágaiban különösebben említésre méltó mozzanatot az elmúlt évben nem merült föl. A személy- és vagyonbiztonság általán-ban kielégítő. Az előfordult apróbb lopások és egyes bűnesetek természetesen egyenes követ-kezményei csakis a megye területén lakó és megforduló nagyobb embertömegben fellelhető nyomornak és emberi szenvedélynek.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Apróságok a porról.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Önök bizonyára mosolyogni fognak, midőn a címet olvassák. Mosolyogjanak, hiszen tényleg apróságokat írok a porról, arról a porról, amelyet olyan sokszor megsiratunk, ha az a szemünkbe kerül; arról a porról, amely miatt oly sok mér-get nyelnek a háziasszonyok, ha látják, hogy újra reáradodik a butorokra. Ellenség a por, mely még a legelzártabb helyen is otthonosan érzi magát és én ez ellenségről óhajtok írni, hogy mindenki tisztán láthassa a sok turpisságot, amit elkövet.

Mert kérem, az már mégis csak csunyaság tőle, hogy még a legrégebbi írott magyar emlé-künkbe is befurakodott és pedig ilyképpen:

„Por és chomuv vogmuk.

De ha még csak ez volna a legnagyobb turpis-sága . . . még megbocsátanánk neki . . . az még hagyján volna!

De mikor a házasulandóknál szerepel, annak a mondásnak az értelmében, hogy port hintenek a szemükbe.

Az a szegény fiatal ember, meg az a sze-gény leány, meg azok az önfeláldozó szülők mindent elkövetnek, hogy csak a jó oldalukat jásssa az illető. A lehető legnyájasabbak, a lehető

legkedvesebbek, a lehető legszerényebbek, a lehető leghibanékliebbek: amikor eljő az a válságos idő, mikor valaki házasodni, férjhez menni akar.

Az a fiatal ember, a fiatal emberek mintaképe. Jómodoru, okos, nem kártyázik, nem mulat soha, takarékos, magára vigyázó: a leánya miatt.

A leány, a háziasszony nevelt leányok mintaképe. Örökösen a konyhát bujja, fehér kötényben jár-kel a házban s míg azelőtt regényeket olva-sott, most befőttes üvegeket, baromfiakat: és mindezt csak azért, hogy az a fiatal ember lássa, meghallja. — És ha a fiatal ember uzsonnára lesz hivatalos, biztos, hogy a legsikerültebb tortát a kedves, a szelid, az okos, a jó gazdasszony-nak készülő édes leány készítette. S az a fiatal ember, hogy kimutassa hódolatát a leányka iránt, dupla adagot vesz . . . és elrontja a gyomrát.

Az anyós-jelölt?! . . . Oh! az olyan szelid, olyan nyájas, mintha vizet sem tudna felzavarni és ugy viselkedik, hogy a fiatal embernek el-oszlassa félelmét attól, amit e szó fejez ki: anyós.

Az após-jelölt?! . . . Oh! az meg az ilyen alkalmakkor rendszerint a távollétével tűn-dököl. Az már nem képes annyira tettetni, hogy mindig csak a legjobbat hitessé el, de még arra sem képes, hogy elnézze a sok kedveskedést, hanem bizony sokszor kitér belőle az igazmon-dás ördöge ilyenformán: Igazán?! Na! Ezt sem tudtam még.

Az anyós-jelöltek persze aztán, hogy el-kerüljék az ilyenféle zavart hozó jeleneteket, inkább megengedik férjem uraméknak nagy kegye-

sen, hogy a kaszinóba mehessenek. S mikor így kitisztul a levegő, mikor csak az anyós-je-lölt, a házasulandó fiatal ember és a férjhez menő leány vannak jelen, akkor kezdetét veszi a köl-csönös igyekezet, hogy mindent rózsaszinben lássanak.

Mit tesznek ezzel?

Port hintenek egymás szemébe. Port, hogy a rózsás hangulatban fátyol borítsa azt, amit el akarnak titkolni.

És az a por sokak vesztét okozza, sokak szabadságát elveszi és mi mégsem fakadunk ki ellene, hanem hasonlóan hasonlóval fizetünk vissza. Áltatnak minket?! Mi is áltatjuk őket: és így a tartozik és a követel rovatai egyenleget mutatnak.

És mikor valahányszor egyet fordul a föld, a por is újra megjelenik. Alig mult el a tél, alig lett csak egy kis ideig is tiszta és pormen-tes a levegő, . . . hát tessék, nem azon mester-kedik újra a nap, hogy újra por legyen?!

Pedig ha tudná, hogy a port csak a barom-fiak szeretik, mert fürödhetnek benne, míg az emberek gyűlölik, mert folytonos bosszúságot okoz nekik, nem is említve, hogy a fekete ruhát megszurkíti, a szürkét pedig észrevétlenül belepi, fakóvá teszi: pedig ha tudná ezeket a nap, akkor talán nem mesterkedne azon, hogy újra por le-gyen.

A porról egy mese jut eszembe. Ha meg-engedik, elmondom.

Távol napkeleten élt egy bölcs uralkodó. Ugy hívták, hogy: Bölcs Ali.

Ehhez egyik nap délutánján furcsa panaszt-

A „Hivatalos Melléklet“ 90. számával.

a felállítás, mert ez igen megkönnyítene a rendőrség működését.

A központi egyleti törzskönyv pontos vezetéséről alapos meggyőződés szerzetett.

A megye területén működő egyletek működése körében kormányzati szempontból figyelemre méltó jelenségek felmerüléséről jelentés nem tétetett, tehát ebből azt kell következtetni, hogy az egyletek működésüket az alapszabályokban meghatározott keretben tartják. Így tehát állam- és nemzetellenes tendenciákról, felekezeti irányzatról ezen egyletek működése keretében nem szólhatunk.

A kivándorlás megyénkben nagyobb mérvet nem öltött, szórványosan fordultak elő esetek, mint minden évben, azonban ellensúlyozására különösebb intézkedésekre legalább nálunk aligha van szükség. A kivándorlók legnagyobb tömegét kenyérkereset ösztökéli a kiköltözésre s ha megfelelő módon mezőgazdasági és ipari munka állandóan nyújtatnék ezeknek, a kivándorlás a minimumra redukálódna, mert a külföldön való váró sanyoru helyzetnek tudata terjedni kezd, amit bizonyít az is, hogy a Valkányon és Ó-Bessenynön azelőtt divathab volt kivándorlás határozottan csökkenőben van. A kivándorlás az utolsó években főleg a németajku községekben volt nagyobb mérvű, jóllehet a nép figyelmeztetve lett a beálló káros következményekre s miután ezen községekből szórványosan ma is történik még kivándorlás, utlevél nélkül, a határállomásokra járul az a feladat, hogy az éber ellenőrzés alapján ezeket visszautasítsák.

Az italméréseknek a városok és községek népességéhez és forgalmi igényeihez képest megállapított létszáma megfelelő. Ambár a beérkezett tisztí jelentések a létező állapot módosítását közrendészeti szempontból nem jelzik kívánatosnak, mégis kénytelenek vagyunk az italmérési engedélyek korlátozása végett szót emelni, mert a terjedő iszákosság végeredményében a lakosság egészségére és egészségi állapotának feldúlására s ezekből folyólag büntényekre fog vezetni.

Torontálvármegye a szabadsághősökért.

— Főirat a törvényhozáshoz. —

Hevesvármegye törvényhatósága tudvalevőleg köriratot intézett a vármegyéhez, hogy csatlakozzon ahhoz a határozathoz, melylyel fölkeri a törvényhozást, hogy a Rákóczyt, Thökölyt, Beresényit diffamáló t. cikkeket törölje. Kossuth Lajos érdemeit iktassa törvénybe, szobrát mielőbb állítsa föl és ugyszintén iktassa törvénybe a 48—49-iki honvédek érdemeit és emléket.

Torontálvármegye legutóbbi rendkívüli közgyűlésén egyhangulag kimondotta, hogy a vármegye hasonló értelemben fölír a törvényhozáshoz.

A főiratot most készítette el Szilágyi Albert megyei jegyző. A hazafias szellemű áthatott lendületes fölirat így hangzik:

Mélyen tisztelt képviselőház!

A nemzetek életében vannak korszakok, midőn a multak öntudatlan avagy megdöntölnél cselekedeteit a nemzeti hála és önértet megjavítani iparkodik; a midőn a haza és nemzet vitális érdekei körül halhatatlan érdemeket szer-

zett nagyjainak emlékét megszentelni becsületbeli kötelességének ismeri.

Eljön minden nemzet számára ez a korszak, hivatlanul, a nemzetek természetes fejlődésének idejében, a nemzeti akarat kidomborítása körüli munkálkodás nagy napjaiban.

Ezen időben fellobognak a haza oltárán a honszeretet lángjai, melyek bevilágítanak a mult idők homályába s meglátja a hálás utókor félig elfeledett nagyjainak, a nemzet felisteneinek, igen gyakran a gyarló élet szennyes hullámaiktól körülvevett, de soha beszenyezni nem bírt hatalmas alakjait.

Ezekben a pillanatokban felébred a vágy letörölni azok emlékéiről, kik vért és vagonot áldoztak a nemzeti eszmékért és a haza nagyságáért, akik diadalmas harcok lobogók árnyékában véres tusákat vívtak a nemzeti szabadságért, azt a szennyet, melylyel érdemellenül reá szőni igyekezett a hálátlan és törpe gondolkodásu kor.

Ezekben a pillanatokban hálás emlékezettel iparkodik a megtisztultabb gondolkodás azon nagyjaink emlékét, a nemzet nevéhez és méltóságához hiven, megtisztelő emlékekkel is megörökíteni, akik egyes korszakokban a szó hatalmával, az érvek fegyvereivel küzdöttek nemzetünk jogaiért.

Ezekben a pillanatokban eszünkbe jutnak a névtelen hősök, kik egy eszmétől hevítve, boldog családi othont, életpályát, mindent odahagyva rohantak a csatamezőkön lobogó harc zászlók alá, küzdeni és elvérzeni a nemzet jogaiért! Egy-egy jeltelen begyepesedett sírhalom, mely annyi dicsőségről tudna beszélni, tűnik fel előttünk akkor.

Alig gondolja ezeket a nemzeti kegyelet, csak a nagy természet szórja reá virágait. Elfelédett sírok, rég elkorhadtt fakerecskék; mennyi reményt, mennyi honszerelmet takarnak!

Ennek a kis magyar nemzetnek oly kevés számú nagyjai voltak, hogy ezek emlékét még szívünk vérevel is meg kellene örökíteni!

Nem akarunk ősapánk tettei felett bírálatot gyakorolni, ez az elfogulatlan történelem feladata; nem akarunk eszmék fejtegetésébe bocsátkozni, melyek csak félreértést, bizalmatlanságot és feszélyt szülhetnek; csak azt kívánjuk, csak azt kérjük hazafiai bizalommal nemzetünk gyűlésétől, hogy böles elhatározással iparkodjék a mult idők mulasztásait jóvá tenni.

Kérjük nemzetünk képviselőitől, hogy szaksítsa ki törvénykönyvünkben azokat a lapokat, a melyek a daliás korszak örök emlékü, halhatatlan nagyjainak: Rákóczy, Thököly és Beresényinek emlékét meggyalazza. Ezen méltatlan lapokat a tisztább felfogásu kor szülőiteinek kitépni becsületbeli kötelessége.

Arra kérjük nemzetünk képviselőit, hogy a negyvennyolcadik évi szabadságharc névtelen hőseinek, a magyar névnek világszerte becsületet és dicsőséget szerzett honvédeknek emlékét és érdemeit aranybetűkkel iktassa be törvénykönyvünkbe.

Arra kérjük a mélyen tisztelt képviselőházat, hogy e nagy korszak nagy fiának Kossuth Lajosnak érdemeit iktassa törvénybe, jelölje a nemzet és a dinasztia végeleges kibékülésének.

Nemzeti kívánságok ezek, melyeket teljesíteni nemzeti kötelesség.

Kelt Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának, 1902. évi április hó 15-én és folytatva Nagybecskerekben tartott rk. közgyűléséből.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/26-tól 1/28-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

Fogműterem. Erdélyi Mór fogtechnikus, a Korona-szálloda mellett.

Április 24. Városi közegészségügyi bizottság ülése.

26. A nagybecskereki Lloyd-társulat közgyűlése.

27. Iparkiállítás rend. bizotts. ülése d. e. II órakor az ipartestület helyiségében.

27. A torontál-szécsényi hitelszövetkezet közgyűlése.

Május 1. A nagybecskereki könyvnyomdászok ünnepélye.

12. Tavasz közgyűlés.

— **Személyi hir.** Dr. Dellimanics Lajos alispán ma reggel hivatalos ügyekben a fővárosba utazott.

— **A városi közegészségügyi bizottság ülése.** Nagybecskerek város közegészségügyi bizottsága április 24-ikén esütörtökön ülést tart, a melynek tárgyai: folyó ügyek; az egészségügyi évi költségvetés.

— **A város kölcsöne.** Ismét két pénzintézet ajánlata érkezett a városhoz a 440.000 koronás kölcsönre. Az egyiket a „Magyar Jelzálog Hitelbank” tette, a másikat a „Magyar kereskedelmi bank”. A „Jelzálog hitelbank” két ajánlatot tesz. Vagy 50 éves törlesztés mellett 4.85% annuitással, vagy 60 éves törlesztés mellett 4.65% annuitással. Mindkét esetben a részletek előre fizetendők. Az intézeti kötelezetket 93% árfolyammal számolja le folyó készpénzért. A város a kölcsönt előre bocsátandó egy évi felmondás után a lejárat előtt bármikor készpénzben kifizetheti. Ha ez a visszafizetés a „Jelzálogbank” konverzionális kölcsönéből történik, akkor a bank kártalanítást nem követel, ha azonban a visszafizetés más pénzintézetnél felvett kölcsönből vagy egyéb forrásból eszközölte, akkor 2% kártalanítást állapít meg a fenti pénzintézet. A „Jelzálogbank” ezen ajánlat érvényét 15 napban állapítja meg. A másik pénzintézet a „Kereskedelmi bank” következő feltételek mellett ajánl fel kölcsönt: A kölcsön 50 év alatt egyenlő és előzetes félévi részletekben esedékes 4.92% annuitással lesz törlesztendő. Az árfolyam minden más díj levonása nélkül netto 93%. A kölcsön biztosítására lekötendő a város összes vagyona, jövedelme és pótdóója, különösen az adók fogyasztási pótlékjövödelme. A város a kikötött határidő eltelte előtt is kifizetheti a kölcsönt, de ily visszafizetést 6 havi felmondás előrebocsátása mellett kizárólag csak készpénzben eszközölhet, még pedig a visszafizetésre kerülő tőkeösszeg után számított 3% kártalanítási díj befizetésének kötelezettsége mellett. A „Kereskedelmi bank” ezen ajánlatát 30 napig tartja fenn.

— **Halálozás.** Balázs Ferenc városi díjnok meghalt. A város 60 forint segítséget adott az özvegynek a temetési költségek fedezésére.

tevő társaság ment. A társaság vezetője volt a számár, tagjai pedig az ökör és a majom.

Beállítottak Böles Alihoz s mikor Böles Ali igen gyanus szemekkel tekintett végig az előkelő társaságon, a számár megszólalt.

— Hallottuk bölcseséged hírért, fejedelem, eljöttünk hozzád, hogy panaszt tegyünk. Az emberekre panaszkodunk, mert nem türelmük tovább, hogy minden alkalommal, ha valakit sérteni, leszólni akarnak, azt mondják: Te számár, te ökör, te majom. Te böles ember hírében állsz, te reád hallgatnak az emberek, mond meg nekik, hogy ne beszéljenek így.

Megvakarta Böles Ali a tarkóját a furcsa kérelemre. Nem tudta, nevensen-e vagy bosszankodjék? Végre egy mentő gondolata támadt.

— Jól van. Igazságot fogok tenni. De csak mához egy évre! Akkor jelenjétek meg újra és ha elbeszélitek, hogy találtatok magatoknál nagyobb számarat, nagyobb ökröt, nagyobb majmot, kérelmeket teljesíteni is fogom.

Megnyugodott e böles beszéden a számár, az ökör és a majom s elmentek.

Elmult az év. A kitűzött napon pontosan megjelentek Böles Ali előtt mind a hárman.

Legelőbb a számár beszélt.

— Egy gazdaemberhez kerültem. Egy alkalommal a gyümölcsösben téptem a fűvet, a gazdám pedig egy almával megrakott fa alatt elaludt. Egyszerre csak egy alma pottyant gazdámnak éppen az orrára. Gazdám felrettent, dühös lett és mérgében irgalmatlanul megrázta a fát. Az almák persze most már sűrűbben hulltak a fejére, a

hátára... ezen aztán a gazdám annyira felbosszankodott, hogy öklével ütötte-verte a fa derekát s csak akkor hagyta abba, amikor ökle már sajgott a fájdalomtól.

Hát mond csak, te Böles. Az az ember nem volt-e nagyobb számár énnálam, mikor egy élettelen tárgyon akarta kitölteni a boszuját, haragját; mikor jól tudta, hogy annak az almafának csak jótémény, ha sok gyümölcsének egy részétől megszabadul; mikor jól tudta, hogy az ököllel való ütés mi kárt sem tesz az almafában, csak neki okoz fájdalmat.

Gondolkodott egy ideig Böles Ali, aztán így szólt:

— Igazad van. Az az ember nagyobb számár te nálad. Most hadd hallom a másodikat.

És előlépett az ökör és így beszélt:

— Egy törvényszéki jelenetet láttam. A vádlott fiatal ember volt. Azzal vádolták, hogy megölte az édesapját. És igaz volt e vád, én is láttam a gyilkosságot. Annyi terhelő adat volt ellene, hogy az ítélet eredménye senki előtt sem lehetett kétséges. Csak még a védő beszéde volt hátra. És a védő beszélt. Beszélt lelkesen, szivertépően a vádlott mellett. És mikor beszédjének vége lett, egy ember előre furakodott, odament a bírák elé és azt mondta:

— Büntessetek engemet. Én öltem meg az apját.

És elhitték és halállal büntették.

— Hát mond csak, te Böles. Az az ember nem volt nagyobb ökör énnálam, hogy egy szép beszéd hallatára kész volt ártatlanul a gyilkos helyett meghalni?

Gondolkodott egy ideig a Böles Ali, aztán így szólt:

— Igazad van. Az az ember nagyobb ökör tenálad. Most hadd hallom a harmadikat.

És előlépett a majom és így beszélt.

— Én kérdéssel kezdem, Böles Ali. Mond csak, nem nagyobb majom énnálam az, aki a másik szava után menve, bár tudja, hogy a vég: a halál, mégis így kiált fel, ha jó kedve van: „Sose halunk meg?!”

Gondolkodott egy ideig Böles Ali és aztán így szólt:

— Igazad van. És mert mindegyikötök talált magánál nagyobb számarat, nagyobb ökröt, nagyobb majmot: ezennel el fogom rendelni, hogy senki se merje ezentul a ti neveteket gunyból az ajkára venni. Most pedig elmentek.

És mikor elmentek, a számár, az ökör, a majom összedugták a fejüket és a számár így beszélt:

— Mégis csak nagy ökör ez a Böles Ali, ha azt hiszi, hogy az emberek megfogadják a parancsát!

Eddig tart a mese.

E mesét csak azért hoztam fel, mert tudom, ha a por beszélni tudna, még több ilyen mesét is tudna felhozni annak a bebizonyítására, hogy a meglevő szokásokat igen nehezen lehet megváltoztatni.

Panaszkodunk mi is a porra, de ha a kedves dolgokban port hintenek a szemünkbe, rőzsás hangulatunkban nem vesszük észre azt, hanem kacagunk és mulatunk továbbra is gondtalanul, vidáman... és a por megmarad annak, ami volt; pornak.

Bévdáry Gyula.

A községi iskola államosítása. Községi iskolánk államosításának ügye újabb ismét egy lépéssel haladt előbbre. A városi közgyűlés által elfogadott szerződést a mai napon a közoktatásügyi kormány képviselője, dr. Pacséri Károly, Torontálvármegye kir. tanfelügyelője aláírta, azután pedig a város átterjesztette a vármegye törvényhatóságához jóváhagyás végett. A törvényhatóság a májusban tartandó tavaszi közgyűlésen tárgyalni fogja az ügyet és jóváhagyás esetén a szerződést a miniszteriumhoz terjeszti fel.

Holdfogyatkozás. Ma este érdekes égi tüeményben, holdfogyatkozásban lesz részünk, mely 6 óra 17 perckor veszi kezdetét. A teljes fogyatkozás 7 óra 26 perckor áll be és 8 óra 52 perckor ér véget. A maga teljességében a holdfogyatkozás csak Ázsia, Afrika és Ausztrália keleti részeiben áll be, de részlegesen nálunk is látható lesz, ha csak a felhőzet egészen el nem fedi a holdat szemünk előtt.

József Ágost főherceg Kiszénön. József Ágost főherceg Libics Adolf jószágkormányzóval most Kiszénön tartózkodik néhány napig ott vadászik. A főherceg már teljesen kigyógyult abból a kanyaróból, amelybe a Rivierán esett és neje, augsztai főhercegnő, ki Kis-Tapolcsányban esett kanyaróba, már szintén kilábal az inkább kellemetlen, mint veszedelmes betegségből.

Nagykikinda közgyűlése. Nagykikinda város képviselőtestülete esütörtökön, április hó 24-én d. e. 9 órakor tartja a városi közgyűlést.

Polgármesterek kongresszusa. A „Nagybecskerek Hírlap” tegnapi számában a polgármesterek kongresszusáról írva azt közölte, hogy a kongresszuson Nagybecskerek város polgármestere dr. Grandjean József is részt vesz. Mint bennünket illetékes helyről értesítettek, ez a hír nem felel meg a valóságnak, annál is inkább, mert a kongresszuson csak a törvényhatósági joggal bíró városok polgármesterei vesznek részt.

A zentai Tiszpart veszedelme. Nem elég a zentaiak baja a bedótt haddal, de újabb a városi Tiszpart beomlása is fenyegeti őket. A volt hidtól lefelé eső rakpartfalnak mintegy tizenöt-husz méter hosszú darabján ugyanis jelentékeny repedést észleltek már a hídfo lebontásakor és ez a repedés pár nap óta oly mérvet ölt, hogy legközelebb lebontják a rakpartfalnak ezt a darabját is, amire Endrei Soma városi mérnök már intézkedéseket is tett. Valószínű azonban, hogy ez az intézkedés sem lesz elég s a városnak új rakodó partot kell építtetnie.

Az Ö. T. E. ülése. A nagybecskerek önkéntes tűzoltók választmányja tegnap délután dr. Grandjean József polgármester elnöklete alatt ülést tartott, melyben többek között elhatározták, hogy az egyet 15 ruhát tart a tűzoltó laktanyában készenlétben, hogy tűz esetén a tűzoltóknak csak az örtanyára kell sietniük és ott magukra ölthetik a ruhájukat.

Kevés a legelő. Általános a panasz a nagybecskerek legelőtulajdonosok közt, hogy kevés a legelő. Ezt azonban a közbirtokosságoknak maguknak kell tulajdonítani. Mert habár tiltva van a közlegelők felosztása, a közbirtokosságok feltörik a legelőket, felszántják és bérbe adják. Ezzel pedig a közbirtokosság tagjait megkárosítják és törvény ellen vélenek. Ennek elejét veendő, a polgármester meghagyta az összes közbirtokosságoknak, hogy a felszántott legelőrészeket ősszel az eredeti rendeltetésüknek visszaadják.

Tisztújítás Szegeden. Tegnap délelőtt folyt le nagy érdeklődés mellett Szegeden a városi tisztújítás. A tisztújítás polgármesterré ismét Pálffy Ferencet választották meg, helyettes polgármesterré pedig Tóth Pál főjegyzőt. Főjegyzés lett Ivánkovics Sándor, főpénztáros Gerencsér László, árvaszéki elnök Endrénényi Antal.

A nagyszentmiklósi közlegelő terhe. A nagyszentmiklósi urbéri bizottság tagjai: Schreyer Viktor, Ries Péter és Dogár Nikola a napokban Budapesten jártak, hogy a közlegelőt terhelő 3200 korona törlesztését keresztülvigyük és e terhet a földmivelő iskola 100 hold földjére kebeleztessek be. Ebből kifolyólag a nagybecskerek pénzügyigazgatóság felhívta Nagyszentmiklós közlegelőjét, hogy nyilatkozzék arra nézve, vajjon a helyszínelést saját erejéből kívánja-e végeztetni, vagy pedig a pénzügyigazgatóság küld ki egy szakértőt, a kinek részletszámonként 4-6 fillér díjat kell majd fizetni.

A „Délmagyarországi tanító-egylet” pancsovai fiókegylete május hó 1-én tartja tavaszi gyűlését Torontál-Álmáson.

A Temes áradása. A Temes a múlt héten közel 40 centimétert áradt. A vizállás ápr. 20-án 4'18 m. volt.

Irodalom.

* A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent 8-ik füzeté a következő szép zenemű újdonságokat közli: I. Kontor Elek „Veszprém város szép helye van.” II. Lengyel Miska „Édes anyám nem tudok elaludni” magyar dalokat. III. Rosey György „Mac Kinley” indulót. IV. Barna Izsó és Faragó Jenő „Mutatja ez az uri dress” Agrár kupléját a fővárosi orfeum „Tarka szimpadja” műsoráról. A havonta kétszer és mindenkor új változatot és aktuális zeneújdonságokat közlő zenemű folyóiratot zenekedvelőinknek különös figyelmébe ajánljuk. Előfizetési ára egy negyed évben 6 füzetre (66 zeneoldatra) 3 korona. Előfizetheti az április elsején megindult II. évfolyadra, valamint az előző évfolyadra is a „Zenélő Magyarország” zeneműkereskedésében, Budapesten VIII. József-körút 22/24. Mutatványfüzetet 60 fillérért küldenek.

* Nagy emberek gyülekezete. Csodálatos, hogy vannak korszakok, a mikor nagy emberek nem látogatják a Földet. Ilyen a mi korunk is, a mikor csak Tolstoj és Ibsen neve gubbaszkodik a világhír egén. A többiek nemzeti nagyságok, ha ugyan azok. Csodálatos játéka a véletlennek, de sokszor úgy látszik, mintha a nagy emberek találkozt adnának egymásnak a Földön. Perikles korában a legnagyobb görög művészek egyszerre látogatták meg Athént, a renaissance előtt, mintha Olaszországnak minden genije egyszerre tódult volna a pápai és fejedelmi udvarokba. Ilyen volt a XIV. Lajos uralkodásának első fele is: La Fontaine, Molière, Descartes mind megfordultak palotáiban. Ilyenkor volt a Shakespeare kora, a mikor Shakespeare, Bacon, Raleigh s utánuk Ben Jonson, rövid időközben Milton csaknem egyszerre jártak a földi téren. XIV. Lajos uralmának ragyogó és fényes korszakát mutatja irásban és képen a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 158. füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes felbörkötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 22-én.
— Távirati tudósítás. —

Budapest, április 22.

A képviselőház mai ülésén letárgyalták a kultuszárca hátralevő tételeit s miután a tételeket elfogadták, a kultuszárca költségvetési vitáját befejezték. A mai ülésen megszavazta a képviselőház az újabb indennitást is.

Rekvium Horánszkyért.

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Horánszky Nándor lelki üdvéért ma délelőtt tíz órakor volt a gyászistentisztelet a józsefvárosi plébánia templomban. Az istentiszteleten nagy közönség jelent meg. Ott volt Széll Kálmán miniszterelnök vezetésével az egész kormány, Körber osztrák miniszterelnök s Call osztrák miniszter és több főpap.

A pécsváradai választás.

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy Dezső Kossuth-párti képviselő pécsváradai mandátumát a kir. Curia ma megsemmisítette és választói jogát egy évre felfüggesztette.

A zirci kerület.

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A zirci kerületben Makfalva Géza fölépített képviselőjelöltnek.

Osztrák miniszterek Budapesten.

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Körber osztrák miniszterelnök és Call báró miniszter ma Budapesten időztek. Délután visszautaztak Bécsbe.

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1902. április 22.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	50 kilogr. ára		kilo	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	8.90	9—	80	9.20	9.35
Pestvidéki uj	76	8.85	8.95	80	9.15	9.25
Bánsági uj	76	8.80	8.95	80	0—	0—
Bácskai uj	76	8.85	9.05	80	0—	0—

R o z s	uj	elsőrendű	kilo		
			70—75	7.15	7.25
Á r p a	uj	másodrendű	—	7.05	7.15
		takarmány	60—62	6.10	6.20
		égetni való	62—64	5.75	6—
Z a b	uj	sörfőzésre való	64—66	0—	0—
		—	39—41	7—	7.15
T e n g e r i	uj	bánsági	—	0—	0—
		másnemű	—	0—	0—

Határidő-üzlet.

Budapest, április 22. (A nagybecskerek Lloyd-társulat távirata.) Ma élénkebb volt a forgalom és az árak ennek következtében emelkedtek. Déli zárlatkor jegyeztek: Buza 1902. áprilisra . . . . . 9.02—9.03 „ 1902. októberre . . . . . 7.81—7.82 Rózsa 1902. áprilisra . . . . . 7.15—7.17 Tengeri 1902. májusra . . . . . 5.00—5.01 Zab 1902. áprilisra . . . . . 6.68—6.70

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről. Érvényes 1901 október 1-től.

Érkezik:

A nagybecskerek pályaudvarra: Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p. Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p. Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p. Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p. Alibunárról: este 7 óra 23 p. Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 5 óra 55 p. Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskerek pályaudvarról: Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p. Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p. Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p. Verseczre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p. Alibunárra: reggel 3 óra 25 p. Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p. Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 40 p. Karlova—Nagykikindára: reggel 5 óra 58 p.

6965 sz. 1902 I.

Magyar kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Békés-Csaba állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdetetik.

A bérlet tárgyát képező helyiségek: A felvételi épület emeletén levő 34. és 36—44. sz. lakhelyiségek a vendéglős magánlakásúak; a földszinten levő 21. sz. konyha és 22. sz. kamara, az I., II., III. sz. pince, padlás és az állomás területén fekvő 2 drb. jégverem, továbbá mosókonyha használat.

Az ételek és italok elárúsítása céljaira: a felvételi épület földszintjén levő I—II. oszt. étterem és a III. oszt. váróteremnek ezen célra elkerített része.

A bérlet 1902. évi szeptember hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át vagyis 1905. évi augusztus hó 31-éig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a békésabai pályavendéglő bérletére” círelíratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1902. évi április hó 30-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 1000, azaz egyezer korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb folyó évi április hó 29-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik. Aradon, 1902. március hó 17-én.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

1613. sz. 1902.

346-3.1

1291/1902.

341-3.2

Toronto vármegye zombolyai járás főszolgabírájától.

Hirdetmény.

Alulírott községelöljáróság ezennel közhírré teszi, hogy Billéd község határában gyakorolható vadászati jog 1902. évi augusztus hó 16-tól kezdődőleg hat egymásután következő évre *f. évi május hó 19-én d. e. 10 órakor* Billéd község-házánál tartandó szóbeli nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe adni fog. Kikiáltási ár az egész időszakra 860 korona.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők. Billéden, 1902. évi április hó 21-én.

Thóresz Jakab, Szlavik Péter,
jegyző. bíró.

Meghívás.

Az 1898 : XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó

Torontál-Szécsányi hitelszövetkezet.

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, 1902. évi április hó 27-én d. u. 2 órakor a község-ház tanácstermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok értelmében meghívottnak.

Napirend:

1. A felállítandó szövetkezeti gabonarakár alapszabályainak tárgyalása.
2. Indítványok.

Kelt Torontál-Szécsányon, 1902. ápr. hó 5-én.

347-1.1

Az igazgatóság.

Keresek kisebb házat
khárom szobával,
kerttel évi bérbe.

Bővebbet a kiadóhivatalban 303-x.12

ELADÓ HÁZ.

A Mária Terézia-utcában 2060. szám alatt, a kaszinó-kerttel szemben fekvő ház, mely áll egy négy szobás és egy három szobás lakásból és a hozzájuk tartozó mellékhelyiségekből, virágos- és gyümölcsös kerttel, szabad kézből azonnal eladó.

Közvetítők nincsenek kizárva.

Bővebb felvilágosítást nyújt a háztulajdonos

PÓTI FERENC,
temesvári sörraktár
Nagybecskerek.

349-1.1

A legjobb magvak.
A legjobb fák. **A legszebb virágok.**
Mind a saját nagytenyésztésemből.

Tavaszi ültetésre különösen ajánlom az én elite nemes faju I. osztályu

óriási spárga csemetéimet,
kitartós kerti virágaimat stb.

A dusan illusztrált és körülményesen leíró árjegyzéket, mely némely kerti könyvet pótol, minden érdeklődő kérelmére bérmentve megküldöm.

Mühle Vilmos,

cs. és kir. udvari szállító, **Temesvár.**

Árverési hirdetmény.

Kis-Zombor község vadászati joga a folyó évi május hó 20-án d. e. 9 órakor a község-házánál tartandó nyilvános árverésen az 1902. évi augusztus 1-től számítandó 6 évre haszonbérbe adatik.

Közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt a körjegyzői irodában megtudhatók. Kis-Zombor, 1902. évi április hó 18-án.

Elöljáróság.

1773. sz. 1902.

344-2.2

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett és 800 korona évi fizetéssel rendszeresített sárafalvi községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellőleg okmányolt folyamodványukat folyó évi május hó 10-ig hozzám adják be.

Jegyzői tanfolyamot végeztek előnyben részesülnek.

Perjámos, 1902. évi április hó 16-án.

Gyertyánffy s. k.
főszolgabíró.

BÉRBE ADOM
folyó évi május hó 1-től
HÁZAMAT,

a mely egy lakásból áll, 5 szoba, konyha, kamra, mosókonyha, pince, padlás és fűkamra. Parkirozott udvar, gyümölcs- és konyhakert, valamint egy 20 méter hosszú kukorica-kotárka.

Bővebb felvilágosítást ad: özv. Krsztics Johanna, a mellette levő házban, vagy levélileg alólírott.

Krsztics János,
ügyvéd,
Módoson.

239-x.15)

Legújabb
divatu férfi ruhákat készít
ADAMKO F.
szabómester Nagybecskerek (Nicky-utca)
Dus választék különféle szövetekben
Más helyen vett szövetekből
is legnagyobb készséggel készíttetnek öltönyök, felöltők stb.
Ruhatisztítások és javítások
a legpontosabban eszközöltetnek.

260-10.5

2591. sz. 1902.

342-3.2

Pályázati hirdetmény.

Czernya községben az üresedésben lévő községi szülésznői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A szülésznő évi fizetése a községi pénztárból 200 korona, a felektől minden szülés 2 korona, egyéb rendes látogatásért, műtét és foglalkozás nélkül, 60 fillér.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szülésznői oklevéllel és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt szabályszerű kérvényüket hozzám folyó évi május hó 15-éig adják be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

A választási határidő később fog kitűzteni.

Zsombolya, 1902. április hó 16-án.

Fóris József,
főszolgabíró.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kaptok mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatremétebb csodáorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossal a haj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükség-s, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes hajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érte bárhol Magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni.

A levelet így kell címezni:

State Medical Institute, 16.
Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.
A levelek mindig bérmentesítendőek
(18-x.30)

Két szoba, konyha és a szükséges mellékhelyiségek ből álló

lakás azonnal kiadó.

Zápolya - utca 1-ső szám alatt.

(319-x.7)

ОГЛАС,

којим задруга поседника Срп.-Итебејског пашњака јавља, да ће дана 28. априла о. г. пре подне 10 часова у дворани општинске куће своју

главну ванредну скупштину одржати, на коју све своје чланове задругаре овим позива.

Предмет расправе:

Публикација од стране Вел.-Бечкеречког судбеног стола под бр. 1693/ех 1902 допешене пресуде у предмету поделе Српско-Итебејског пашњака и решавање питања, дали да се скупштина са том пресудом задовољи или да против исте апелира?

У Срп.-Итебеју, 21. априла 1902.

Кредитна задруга
поседника Српско-Итебејског пашњака.
Ст Мишковић с. р., Тоша Раић с. р.,
тајник. (348-1.1) управитељ.

Nyomdásztanulónak

jó házból való fiu felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 237-x.75